

Betænkning

over forslag til lov om tillæg til lov om opførelse af arbejderboliger på landet. (Vedr. maksimumsbeløb for byggelån m. m.).

(Afgivet af udvalget den 17. marts 1954).

Udvalget har afholdt to møder og haft samråd med landbrugsministeren. Udvalget har med henblik på en kommende revision af lovgivningen om arbejderboliger på landet skriftligt stillet ministeren en række

spørgsmål og har modtaget en svarskrivelse, der er optrykt som bilag.

Udvalget indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse uforandret.

Søren Andersen. Bladt. Clausen (Olufskjær). Ditlevsen. Erik Eriksen. Niels Eriksen.

Fibiger. Horn. Lund Jensen, Kirkegaard, Kjældgaard. Th. Mikkelsen, Helga Pedersen.
næstformand. formand og ordfører.

Chr. Rasmussen. Reedtz-Thott. Sønderup. Chr. Thomsen.

Bilag

Landbrugsministeriet.

København, den 17. marts 1954.

I skrivelse af 12. marts 1954 har det ærede udvalg udbedt sig besvarelse af bl. a. følgende spørgsmål:

- 1) Er der i loven om opførelse af arbejderboliger på landet mulighed for at give dispensation fra bestemmelsen om grundarealets størrelse ved disse boligers opførelse (f. eks. af hensyn til bestående kloakledninger i kommunen og nedlagte vandledninger), hvis der ved en sådan hensyntagen kan erhverves en grund med mindre grundareal, f. eks. 800 m²?
- 2) Er lånegrænsen forsvarlig under hensyn til de stedfundne prisstigninger, der har medført øgede byggeomkostninger ved arbejderboligers opførelse?
- 3) Af hvilke hustyper er de arbejderboliger, som opføres?
- 4) Er de hidtil opførte landarbejderboliger af god kvalitet?
- 5) Er kontroltilsynet ved husenes opførelse tilstrækkelig effektivt? Hvorledes er tilsynet sammensat?
- 6) Kan ministeren redegøre for, hvorfor man ikke i lovforslagets tekst har indarbejdet de arbejdergrupper, der nu kan komme i betragtning ved låneansøgning?
- 7) Der udbedes et eksemplar til udvalgets medlemmer af den følgeskrivelse med ministeriets bestemmelser og krav, der sendes til låneansøgerne.

I denne anledning kan følgende oplysninger gives:

ad spørgsmål 1:

Ifølge lovens § 5, stk. 1, jfr. § 12, stk. 1, må byggegrundene *som regel* ikke være over 3 000 m² eller under 1 000 m². I henhold til den således i loven indeholdte hjemmel til at fravige disse arealgrænser har landbrugsministeriet ved cirkulæreskrivelse af 4.

maj 1949 bemyndiget statens jordlovsudvalg til efter indstilling fra husmandsbrugskommissionerne at godkende byggegrunde, hvis areal er mindre end 1 000 m², dog ikke under 800 m², såfremt der etableres tilslutning til vandværk eller offentligt kloakanlæg. Endvidere har landbrugsministeriet efter indstilling fra statens jordlovsudvalg undtagelsesvis godkendt enkelte byggegrunde med mindre areal end 800 m².

ad spørgsmål 2:

Landbrugsministeriet har hvert år inden fremsættelsen af forslag til udlånslov udbedt sig en udtalelse fra statens jordlovsudvalg angående ansættelsen af maksimumslånenes størrelse for det kommende finansår. Ifølge den udtalelse, som jordlovsudvalget afgav inden fremsættelsen af forslaget til den senest gennemførte udlånslov (lov nr. 29 af 18. februar 1954), havde udvalget ikke fundet grundlag for at indstille nogen forhøjelse af de i den foregående udlånslov fastsatte maksimumslån.

ad spørgsmål 3:

Arbejderboligerne opføres normalt som grundmurede beboelseshuse og er i almindelighed tækket med tegl eller cementtagsten. Opførelse i andre materialer end almindeligt murværk kan dog tillades, for så vidt de pågældende materialer er godkendt til anvendelse ved boligbyggeri, men i sådanne tilfælde nedsættes dog i reglen afdragstiden for byggelånet. Ved opførelsen benyttes hovedsagelig typetegninger, som er udarbejdet af de til husmandsbrugskommissionerne knyttede tilsynsførende arkitekter. Boligarealet (ekskl. udhusrum) skal normalt udgøre mindst 65 m² og højst 110 m². En enkelt typetegning med et boligareal på 64 m² er dog godkendt. De i de senere år

opførte arbejderboliger har i reglen et boligareal på 65—70 m² ekskl. uddusrum og eventuel kælder eller uddyttet loftsrum.

ad spørgsmål 4:

De i henhold til denne lovgivning opførte arbejderboliger kan i almindelighed betegnes som velbyggede, beskedent udstyrede boliger, opført af gode, forsvarlige materialer. Kun i sjældne undtagelsestilfælde er der — særlig fra arbejdere, der har bygget under eller i den nærmeste tid efter krigen — fremkommet klager over de anvendte materials kvalitet og holdbarhed eller over den håndværksmæssige udførelse.

ad spørgsmål 5:

På statens vegne føres kontrollen med arbejderboligernes opførelse af den stedlige husmandsbrugskommission og den til kommissionen knyttede landarbejderrepræsentant samt den tilsynsførende arkitekt. Udgravning af grund eller støbning af fundament på en godkendt byggegrund må ikke påbegyndes, forinden beliggenhedsplan, tegning og overslag er gennemgået af den tilsynsførende arkitekt og godkendt af kommissionen.

Den tilsynsførende arkitekt skal foretage første syn, inden udgravningen af grunden påbegyndes, andet syn, når bygningen er under tag, og tredje syn, som afholdes af arkitekten sammen med kommissionens formand og landarbejderrepræsentanten, når byggearbejdet er fuldført.

Ansvar for det daglige tilsyn på byggepladsen påhviler bygherren, men man har dog anmodet de tilsynsførende arkitekter

om — udover de anordnede normale tre tilsyn — lejlighedsvis under bygningernes opførelse at tilse håndværkernes (og bygherrens) arbejder og herunder påse, at arbejderne udføres uden unødigt forsinkelse, påtale eventuelle mangler og bistå med fornøden vejledning.

Dette kontroltilsyn, som har til hovedformål at sikre statens panthaverinteresser, skønnes tilstrækkelig effektivt hertil.

ad spørgsmål 6:

Det er ved lovens udformning ikke fundet formålstjenligt at optage en nærmere angivelse af de arbejdergrupper, der skal kunne komme i betragtning, idet optagelsen af en sådan fortegnelse, som ikke vil kunne blive udtømmende, ville være egnet til at fremkalde en del fortolkningstvivil om den nærmere afgrænsning af den kreds af ansøgere, som — uden at falde direkte ind under de i en sådan fortegnelse nævnte stillingsbetegnelser — kan antages ved deres beskæftigelse og deres forhold iøvrigt at være omfattet af lovens betingelser, herunder at være beskæftiget ved normalt forefaldende arbejde på landet.

Ved de eksempler, som er nævnt i de til lovforslaget knyttede bemærkninger, må der antages at være givet administrationen et tilstrækkeligt grundlag for udformning af en tilfredsstillende fremtidig praksis på dette område.

ad spørgsmål 7:

20 eksemplarer af jordlovsudvalgets tilsagnsskrivelser og af den deri nævnte byggekontrakt vedlægges. [Ikke optrykt].

J. Smørum

/S. Kinch.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om tillæg til lov om opførelse af arbejderboliger på landet. (Vedrørende maksimumsbeløb for byggelån m. m.).